

Čtvrtek, 9. června 2016

P8_TA(2016)0276

Vietnam

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. června 2016 o Vietnamu (2016/2755(RSP))

(2018/C 086/18)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o situaci ve Vietnamu,
 - s ohledem na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost ze dne 18. prosince 2015 k zatčení právníka Nguyễna Văna Đàie,
 - s ohledem na prohlášení hlav států a předsedů vlád EU ze dne 7. března 2016,
 - s ohledem na tiskové prohlášení mluvčího vysokého komisaře OSN pro lidská práva, které učinil dne 13. května 2016 v Ženevě a které se týkalo Turecka, Gambie a Vietnamu,
 - s ohledem na prohlášení zvláštního zpravodaje OSN pro svobodu náboženství a přesvědčení Heinera Bielefeldta a zvláštního zpravodaje OSN pro mučení Juana Méndeze ze dne 3. června 2016, které podpořil zvláštní zpravodaj OSN pro situaci obránců lidských práv Michel Forst, zvláštní zpravodaj OSN pro právo na svobodu pokojného shromažďování a sdružování Maina Kiai, zvláštní zpravodaj OSN pro podporu a ochranu práva na svobodu názoru a projevu David Kaye, zvláštní zpravodajka OSN pro násilí na ženách, jeho příčiny a důsledky Dubravka Šimonovićová a pracovní skupina pro svévolné zadržování,
 - s ohledem na dohodu o partnerství a spolupráci mezi EU a Vietnamem, která byla podepsána dne 27. června 2012, a na každoroční dialog mezi EU a vietnamskou vládou o lidských právech, který zatím naposledy proběhl dne 15. prosince 2015,
 - s ohledem na obecné zásady EU pro lidská práva,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, k němuž Vietnam přistoupil v roce 1982,
 - s ohledem na Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen, jejíž smluvní stranou je Vietnam od roku 1982,
 - s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení, kterou Vietnam ratifikoval v roce 2015,
 - s ohledem na výsledek všeobecného přezkumu Rady OSN pro lidská práva týkajícího se Vietnamu ze dne 28. ledna 2014,
 - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že EU považuje Vietnam za důležitého partnera v Asii; vzhledem k tomu, že v roce 2015 si připomínáme 25. výročí navázání vztahů mezi EU a Vietnamem; vzhledem k tomu, že tyto vztahy rychle přerostly z pouhé obchodní spolupráce a pomoci v komplexnější vztah;
- B. vzhledem k tomu, že Vietnam je od roku 1975 státem ovládaným jedinou politickou stranou – Komunistickou stranou Vietnamu, která nikomu nedovoluje zpochybňovat její vedoucí úlohu a která ovládá Národní shromáždění a soudy;
- C. vzhledem k tomu, že na vlnu demonstrací, které v zemi probíhají od května 2016 v reakci na ekologickou katastrofu, jež zdecimovala vietnamské rybolovné zdroje, reagovaly vietnamské orgány ostrými represemi;

Čtvrtek, 9. června 2016

- D. vzhledem k tomu, že dne 16. prosince 2015 byla zatčena vietnamská advokátka a obrádkyně lidských práv Lê Thu Hà a současně s ní i významný advokát působící v oblasti lidských práv Nguyễn Văn Đài, který byl obviněn z šíření protistátní propagandy; vzhledem k tomu, že dne 22. února 2016 byl ve svém domě v oblasti Lâm Hà v provincii Lâm Đồng napaden příslušníkem policie Trần Minh Nhật; vzhledem k tomu, že Trần Huỳnh Duy Thức byl v roce 2009 odsouzen k šestnáctiletému trestu odnětí svobody a pěti letům domácího vězení, aniž by při procesu byla možná jakákoli smysluplná obhajoba; vzhledem k tomu, že existují vážné obavy ohledně zhoršujícího se zdravotního stavu buddhistického disidenta Thicha Quànga Đôa, který je držen v domácím vězení;
- E. vzhledem k tomu, že ve Vietnamu jsou zakázány nezávislé politické stany, odbory a lidskoprávní organizace a že ke konání veřejných shromáždění je třeba získat povolení; vzhledem k tomu, že některé pokojné protesty se konaly za přítomnosti velkého počtu policejních jednotek, některým významným aktivistům bylo nařízeno domácí vězení a některé demonstrace byly rozeznány nebo prostě předem zakázány;
- F. vzhledem k tomu, že k zamezení účasti na demonstracích a potrestání jejich účastníků uplatňuje policie širokou škálu opatření, která vedou k porušování lidských práv včetně mučení a jiného krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení a trestání a porušování práva na pokojné shromažďování a svobody pohybu; vzhledem k tomu, že podmínky ve věznicích jsou velmi tvrdé a s vězni je zacházeno špatně, přičemž se vyskytly zprávy o nejméně sedmi úmrtích v policejní vazbě, k nimž došlo v roce 2015 a u nichž existuje podezření, že zadržené osoby byly podrobeny mučení nebo jiné formě špatného zacházení;
- G. vzhledem k tomu, že ačkoli Vietnam přijal 182 z 227 doporučení Rady OSN pro lidská práva uvedených v jejím pravidelném přezkumu z června 2014, odmítl provést některá doporučení, týkající se zejména propuštění politických vězňů a osob vězněných bez obvinění a bez soudu, změny právního řádu a zrušení vězení z politických důvodů, vytvoření nezávislé instituce pro lidská práva s celostátní působností a dalších kroků vedoucích k podpoře účasti veřejnosti na politickém životě; vzhledem k tomu, že Vietnam nicméně umožnil setkání mezi zástupci mezinárodních lidskoprávních organizací s představiteli opozice a se státními činiteli, což bylo prvním takovým setkáním od konce vietnamské války;
- H. vzhledem k tomu, že vágně formulovaná ustanovení trestního zákona týkající se „státní bezpečnosti“, jako jsou ustanovení o „protistátní propagandě“, „podvratné činnosti“ a „zneužívání demokratických svobod“, jsou ve Vietnamu i nadále používána k pronásledování a umlčení politických disidentů, obrádků lidských práv a osob, které jsou považovány za kritiky vlády;
- I. vzhledem k tomu, že v květnu 2016 bylo dopisovateli BBC Jonathanu Headovi údajně zakázáno informovat o návštěvě prezidenta Obamy ve Vietnamu a byla mu bez oficiálního zdůvodnění odňata novinářská akreditace; vzhledem k tomu, že na počátku roku 2015 byl Kim Quốc Hoa, bývalý šéfredaktor deníku Người Cao Su, zbaven novinářské licence a obžalován podle paragrafu 258 trestního zákona ze zneužívání demokratických svobod, poté co jeho noviny uveřejnily články o korupci několika státních činitelů;
- J. vzhledem k tomu, že organizace Reportéři bez hranic ve své zprávě World Press Freedom Index za rok 2016 řadí Vietnam na 175. místo ze 180, neboť Komunistická strana Vietnamu a vojenské či vládní orgány mají kontrolu nad tištěnými publikacemi i nad vysíláním; vzhledem k tomu, že v roce 2013 byl vydán dekret č. 72, který dále omezil svobodu slova na blozích a sociálních sítích, a dekret č. 174 z roku 2014 zavedl přísné postihy za šíření „protistátní propagandy“ a „reakčních ideologií“ na sociálních sítích a na internetu;
- K. vzhledem k tomu, že podle závěrů, které učinil zvláštní zpravodaj OSN pro svobodu vyznání a přesvědčení, je v zemi potlačována svoboda vyznání a přesvědčení a mnohé náboženské menšiny jsou vystaveny tvrdé perzekuci, včetně příslušníků katolické církve a dalších náboženství, které vietnamský stát neuznává, jako je Sjedenáctá buddhistická církev Vietnamu, některé protestantské církve a etnonáboženská menšina Montagnardů;

Čtvrtek, 9. června 2016

- L. vzhledem k tomu, že v dubnu 2016 byl ve Vietnamu přijat zákon o přístupu k informacím a novela tiskového zákona, která omezuje svobodu projevu a zpřísňuje cenzuru, a rovněž byly přijaty předpisy zakazující demonstrace před budovami soudů v průběhu soudních řízení;
- M. vzhledem k tomu, že v hodnocení Světového ekonomického fóra Gender Gap Index klesl Vietnam ze 42. příčky v roce 2007 na 83. příčku v roce 2015, a vzhledem k tomu, že výbor Úmluvy OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) kritizoval vietnamské orgány za to, že nechápou „pojem skutečné rovnosti mezi ženami a muži“; vzhledem k tomu, že navzdory určitému pokroku je domácí násilí, obchodování se ženami a dívkami, prostituce, HIV/AIDS a porušování sexuálních a reprodukčních práv ve Vietnamu nadále problémem;
- N. vzhledem k tomu, že cílem komplexní dohody o partnerství a spolupráci je vytvořit moderní, široce založené a vzájemně výhodné partnerství vycházející ze společných zájmů a zásad, jako jsou rovnost, vzájemný respekt, právní stát a lidská práva;
- O. vzhledem k tomu, že EU vyjadřuje Vietnamu uznání za to, že dosahuje pokroku v oblasti sociálně-ekonomických práv, avšak současně upozorňuje na to, že je i nadále znepokojena stavem politických a občanských práv; vzhledem k tomu, že na každoročním dialogu o lidských právech nastolila Evropská unie téma omezování svobody projevu, svobody sdělovacích prostředků a svobody shromažďování;
- P. vzhledem k tomu, že Evropská unie je největším vývozním partnerem Vietnamu; vzhledem k tomu, že EU a její členské státy jsou největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci Vietnamu a vzhledem k tomu, že rozpočet EU vyčleněný k tomuto účelu bude v období 2014–2020 navýšen od 30 % na 400 milionů EUR;
1. vítá posílené partnerství a dialog o lidských právech mezi EU a Vietnamem; oceňuje, že Vietnam v loňském roce ratifikoval Úmluvu OSN proti mučení;
2. vyzývá vládu Vietnamu, aby okamžitě přestala šikanovat, zastrašovat a pronásledovat lidskoprávní, sociální a environmentální aktivisty; žádá vládu, aby dodržovala právo těchto aktivistů na pokojný protest a aby propustila všechny osoby, které jsou neprávem zadržovány; požaduje okamžité propuštění všech aktivistů, kteří byli bezdůvodně zatčeni a uvězněni, jako jsou Lê Thu Hà, Nguyễn Văn Đài, Trần Minh Nhật, Trần Huỳnh Duy Thức a Thích Quảng Độ;
3. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že proti vietnamským demonstrantům, kteří vyjadřují své rozhořčení nad masovým úhynem ryb v oblasti středního pobřeží, je používáno stále větší násilí; požaduje, aby byly zveřejněny výsledky vyšetřování této ekologické katastrofy a aby byly potrestány osoby, které jsou za ni zodpovědné; vyzývá vietnamskou vládu, aby dodržovala právo na svobodu shromažďování v souladu se svými mezinárodními závazky v oblasti lidských práv;
4. odmítá rozsudky a tvrdé tresty, které byly uděleny vietnamským novinářům a bloggerům ve Vietnamu, jako jsou Nguyễn Hữu Vinh a jeho kolega Nguyễn Thị Minh Thúya a Đặng Xuân Diêu, a vyzývá k jejich propuštění;
5. lituje neustálého porušování lidských práv ve Vietnamu, včetně politického zastrašování, šikanování, útoků, svévolného zatýkání, tvrdých trestů odnětí svobody a nespravedlivých procesů, jejichž obětí bývají političtí aktivisté, novináři, blogeri, disidenti a obránci lidských práv online i offline, což je jednoznačně v rozporu s mezinárodními závazky Vietnamu v oblasti lidských práv;
6. vyjadřuje znepokojení nad tím, že Národní shromáždění nyní projednává zákon o sdruženích a zákon o přesvědčení a náboženství, které jsou neslučitelné s mezinárodními normami svobody sdružování a svobody vyznání a přesvědčení;
7. žádá Vietnam, ale dále posílil svou spolupráci s mechanismy lidských práv a více dodržoval mechanismy se smluvními mechanismy pro podávání zpráv; opakovaně vyzývá k pokroku při uplatňování doporučení vydaných v rámci všeobecného pravidelného přezkumu;

Čtvrtek, 9. června 2016

8. opakuje svou výzvu ke změně některých paragrafů vietnamského trestního zákona, které jsou používány k potlačování svobody projevu; považuje za politováníhodné, že mezi 18 000 vězni, kterým byla dne 2. září 2015 udělena amnestie, nebyl ani jeden politický vězeň; odsuzuje podmínky ve vietnamských vazebních zařízeních a věznicích a žádá vietnamské orgány, aby zaručily neomezený přístup k právnímu zástupci;
9. žádá vietnamskou vládu, aby vytvořila účinné mechanismy kontroly policejních složek a bezpečnostních agentur s cílem zamezit týrání vězňů a zadržovaných osob;
10. žádá státní orgány, aby zastavily pronásledování náboženských skupin a pozměnily právní předpisy o statusu náboženských skupin s cílem obnovit právní status náboženství, která nejsou státem uznávána; žádá Vietnam, aby stáhl pátý návrh zákona o přesvědčení a náboženství, který je nyní projednáván v Národním shromáždění, a aby vypracoval nový návrh, který bude v souladu se závazky, které Vietnamu plynou z článku 18 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech; vyzývá k propuštění náboženských představitelů, mezi nimiž jsou pastor Nguyễn Công Chính, Trần Thị Hồng a Ngô Hào;
11. žádá Vietnam, aby v zájmu boje proti diskriminaci žen přijal zákony proti obchodování s lidmi a učinil účinné kroky k omezení domácího násilí a porušování reprodukčních práv;
12. vyjadřuje Vietnamu uznání za to, že je v Asii průkopníkem rozvoje práv lesbických, homosexuálních, bisexuálních, transsexuálních a intersexuálních osob (LGBTI), a zejména oceňuje nedávno přijatý zákon o sňatcích a o rodině, který povoluje svatební obřady osob stejného pohlaví;
13. vyzývá mezivládní komisi sdružení ASEAN pro lidská práva, aby posoudila stav lidských práv ve Vietnamu a zaměřila se přitom zvláště na svobodu projevu a vydala Vietnamu potřebná doporučení;
14. žádá vietnamskou vládu, aby zaslala stále pozvání zvláštním procedurám OSN, zejména zvláštnímu zpravodaji pro svobodu projevu a zvláštnímu zpravodaji pro situaci obránců lidských práv;
15. žádá EU, aby zintenzivnila svůj politický dialog o lidských právech s Vietnamem v rámci komplexní dohody o partnerství a spolupráci;
16. žádá delegaci EU, aby využila všech vhodných nástrojů k tomu, aby vládě Vietnamu pomohla při provádění těchto opatření, a aby podporovala a chránila obránce lidských práv; vyzdvihuje význam dialogu o lidských právech mezi EU a vietnamskými orgány, zejména pokud na tento dialog navážou skutečná opatření; poukazuje na to, že tento dialog by měl být efektivní a měl by se orientovat na výsledky;
17. oceňuje úsilí vietnamské vlády o prohlubování vztahů mezi EU a ASEAN a podporu, kterou poskytuje snaze EU o účast na Summitu východní Asie;
18. oceňuje, že Vietnam dosáhl významného počtu rozvojových cílů tisíciletí, a vyzývá Komisi a místopředsdkyni Komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby vietnamským orgánům, nevládním organizacím a organizacím občanské společnosti v zemi nadále poskytovaly podporu v rámci rozvojové agendy po roce 2015;
19. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsdkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vládě a Národnímu shromáždění Vietnamu, vládám a parlamentům členských zemí ASEAN, vysokému komisaři OSN pro lidská práva a generálnímu tajemníkovi OSN.